

TELEGRAFUL ROMAN.

ăpare Marție. Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu 3 Februarie 1895.

Multe lucruri curioase se întâmplă la noi în fericita Ungarie, lucruri de a'ndosele, cari te pun în uimire și sunt demne de a fi luate în ris, dacă din nenorocire nu ar aduce desastre și ne fericiri pentru locuitorii acestei țeri. Utopia magiarisării și grandomania compatrioților nostri magiarii, îi duc adeseori la lucruri nesocotite, nu numai pe terenul social, uude mai mult ei lor își strică și se compromit, ci și pe terenul legislativ, tăruind cu ușurătate nescusabilă legi și dispozițiuni, cari sunt în defavorul cetățenilor.

Scim, că legea de naționalitate, care ar fi putut forma încâtva o basă la indestulirea naționalităților, au creat-o, dar n'au executat-o, parte remănând această lege numai pe hârtie, parte schimbându-i dispozițiunile prin ordinațiuni ministeriale ulterioare. Causa acestui fenomen curios, ca în o țară o lege sancționată să remănă literă mōrtă, este a să atribui tendinței de magiarizare.

Grandomania și interesele particulare ascunse în dosul așa numitului „liberalism”, au dat naseor de legilor politico-bisericești, cari vor da de piedeci mari la executare și nu vor aduce nici un folos real locuitorilor, cari în marea lor majoritate au fost contrarii acestor reforme.

Despre aceste vom avē ocaziune a vorbi atunci, când se va încerca introducerea lor.

Aci voim să scriem despre o altă lege, care acum se pune în prăcă și despre care resē dovedește că e — neexecutabilă. Acesta e articolul de lege XII din 1894 despre economia rurală și poliția de câmp, sancționată la 25 Maiu 1894. Ea se compune din XII capitole în 123 de paragrafi, dintre cari însă unii în loc să ușureze povōra, și așa greu de suportat, a agronomilor, după cum trebuie să ne așteptăm dela o legislațiune serioasă și cu cumpenēlă, contribuie la sporirea greutăților bieților economi. Așa este între altele partea ei despre

poliția de câmp, cuprinsă în cap. IX (§. 74—92). Acesta parte a legii numai daună pōte să aducă agronomilor și executarea ei dă de pedeci neînvigibile. Din mai multe locuri ale țerii s'au ridicat voci contra ei, acum mai nou în trei locuri au pāsīt cu energie contra executării ei. Astfel din Seghedin și Karczag se anunță că economii remonstrēză contra acestei legi, ariādu o pāgubitoare, cu deosebire §. 75 al ei, în care se stipulēză că proprietarii, cari au moșii mai mici de 150 de jugere catastrale, sunt datorii a contribuī la susținerea poliției de câmp și dacă își angajază fiecare separat pāzitor. Este însă știut, că moșierii mai mici, cari își au moșiile comasate, sau locuiesc ei pe moșie sau au un pāzitor acolo. Astfel deci ei n'au nici o lipsă de poliția de câmp, dar pentru aceea trebuie să o plătescā în proporția contribuțiunii, avēnd cu o sarcină mai mult, pentru cāpētuiala unor ōmeni.

În comitatul Zemplin lucrurile stau mai rău. Aici comitetul administrativ comitatens în ședința sa din 6. Februarie a. c. a decis și declarat categoric, că legea despre economia rurală și poliția de câmp, nu o pōte executa și în privința acesteia, precum și privitor la alte gravamine, provenitōre dela birocrațismul singuraticelor ministere, congregația comitatensă să redacteze la guvern un memorandum.

„Dacă exemplul comitatului Zemplin, ăice „Bud. Hirł” va fi urmat și de alte comitate: atunci legislațiunea va fi silită a suspenda parțial, sau pentru întregă țara, executarea mai multor legi nepracticabile.”

Frumosă situațiune! Dar ea se creēză inomis acolo, unde detentorii puterii nu pornesc la facerea legilor dela lipsele reale ale poporațiunii, ci sau ocārmuiesc birocrațic și fără serioșitate, sau umblă după utopii.

„Ca la noi la nimeni”.

„Sērmanii” ciangāi din Moldova.

(Conferență ținută la academia magiară de științe.)

Budapesta, 12 Febr. n. 1895.

Dorul de a cunōșce mai de aproape cum se va tracta subiectul etnografic intitulat: „Ciangāi din Moldova” în areopagul științei magiare, m'a atras la ședința academiei din 11 l. c. Conferința acesta a ținut-o dl György Endre, carele se laudă a cunōșce lucrurile din propria intuițiune prin mai multe excursiuni, ce le a făcut pe la „bieții” ciangāi din Moldova (cum i-a numit d-sa dela început până la finea prelegerii sale). și adevē în trei rēnduri, astfel că acum a putut să prezinte un studiu întemeiat pe date cāștigate la fața locului. Durere însă, căci precum se va putē vedē, nu atât stările etnografice îl preocupă pe dl conferențiar, ci împrejurarea că ciangāi sunt espuși romanisării, fără să aibă la cine-și duce jalba, așa că „trebuie să ți se rupă inima” la constatarea acesteia.

Dar să arēt în estras momentele principale ale acestei conferințe.

Mai întâiu conferențiarul se rēfuesce cu academia română pentru cunoscutul memoriu adresat în cauza romānilor transilvăneni celorlalte academii, și regretă că academia română a dus politica ăilnică în panteonul museilor, (? Red.) cea ce stă în contrast cu chemarea unei corporațiuni de științe. Promite, că dēnsul nu va face lucrul acesta (și totuși în partea cea mai mare a espus starea politică a ciangāilor) și în repețite rēnduri accentuēză că numai și numai obiectivitatea (!!) iubirea de adevēr (!!) va fi cālăuzitōrea espunerei sale.

Trece apoi la emigrările numēroșe din Transilvania în România, și anume a inteligenței romāne, care își caută subsistența acolo, apoi a sēcuiilor cari află condiții mai avantajoșe de căștig în România, decât „fericita” Ungariă. Țēranul român însă nici odată nu s'a strāmutat. Deși Ciangāi sunt în număr de 200.00 — după

statistica magiară se înțelege — și ca element inteligent, industrial și agricol prezintă mai mare valōre în România, în raport cu Romānii transilvăneni în Ungaria (și asta e obiectivitate?), totuși ei, „bieții” sunt cu totul deconsiderați, și ar putē să aibă cel puțin atâtea pretenșiuni acolo, ca acestia aici. Dar starea ciangāilor e de ne mai aūdit (totuși nu le vine să se întōrcă în fericita lor Ungaria). Ne acusă pe noi de șovinism — continuă conferențiarul — pe când șovinismul român e înspăimēntător (ijesztō!) Și étā cum:

În Ungaria începēnd în comune și la comitat, de asemenea la judecătōrii, ori unde convine romānul cu organele administrative se pōte folosi de limba maternă (va fi pe hârtie!), pecānd în România pentru ciangāi administrațiunea e pur română („Beți ciangāi” ei ca emigranți de eri alaltăieri n'au venit la ideia să cēră în România administrație magiară, ér romānii din Ungaria popor autohton, când cer și cu tot dreptul administrație română, sunt infundați în pușcării). Dar și alte „nedreptății” li se fac ciangāilor. precum e pe terenul școlar și bisericesc. La noi naționalitățile scim, că au autonomie, în urma căreia dispun oum vreau (?) de școlele și bisericile lor (susținute de ele însele), au limba proprie în șole și pe lāngă aceea se mai cere și învēțarea limbei magiare — pecānd dincolo esistă numai șole de stat romāne, în care „bieților ciangāi” nu li permis să învețe unguresce. Nu numai atât, dar nici religiunea nu o pot învēța copii unguresce, însă nici romānesce, căci nici copii, nici preoții rom-cath. (mai ales italieni) nu știu romānesce. Ceace întrece însă tōte, culmea șovinismului român și o procedere mai barbară nu pōte să fie decât aceea, că guvernul român li-a permis să și aducă preoți magiari, ci numai italieni, ba sunt multe locuri unde n'au de fel preoți și așa sunt lipsiți de rașele dulci ale religiiei creștine. Libe-

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

Ērā care a treia din negāndire și din nepricepere ar eși din țară afară și după aceea la vremea care s'au hotărīt în altreilea, și al 25 de paragraf ar întōrce înapoi, acela cu mai puține ăile de arest să se canonēscā. Și nu numai cei ce au fugit sunt detori cu acesta pedēpsă a faptelor sale, ci și toți aceia, care sau prin arătarea privilegiului, sau prin întārădirea împedecării în care erau datorii sau făcūt părtași. Fără îndoiełā mai mare îi atuncia smințēla, când un tist, sau un mai mare purtătoriu de grije îi amestecat în fugire decât cāndu-i un slujbaș, pentru aceea și pedēpsa după acāsta potrivă trebuie să fie.

§. 29.

Un diregătoriu sau un mai mare purtătoriu de grije al obștii, de să adevēri că au fost cu ajutoriu celui ce au fugit, în trei sute de florinți să se pedēpsescā. Dacă cel ce s'au aflat în vina acēsta nu va avē atāta avere, ca aeest birșag de bani să-l pōtā plăti în șasā luni la lucru în robie să se pe-

depsescā. Tisturile acelea, care ne înțelegādu-se după rēnduēla cea mai din sus cu tisturile varmegiei dau slujbașilor slobozenii a putē eși din țară afară, așa se vor socoti, și așa se vor și pedēpsi, tocma ca când celor fugiți spre ajutoriu le-ar fi fost.

§. 30.

De să va adevēri despre vre un diregătoriu, sau despre cei ce sunt cāpeteniile ōstelor, ca ei nu și-au împlinit diregătoria lor, care întru acēsta poruncă pentru împedecarea pribegirii, și aducerea înapoi acelor fugiți, înainte li-sau pususă, aceștia pentru ne luarea ăminte, de tot pribēgul ce au fugit în țară streinā o sută cinzeci de florinți or plăti, sau ne avēnd din ce plăti, după prilejul întēplărilor acestora, la varmegie cu arest să se pedēpsescā.

§. 31.

Dacă să va descoperi pe care-va dintrā supuși că el acar în ce chip iau stat în ajutoriu celui ce au fugit în țară streinā, acela un an de ăile să se pue în robie la lucru. Ērā despre care s'ar adevēri că el au știut pe altul că are gānd se fugă, și cumva mai îndelung și așa cu prepunere sau înstrāinat, sau au știut de întōrcerea pe supt ascuns acasā ace-lui ce au fugit, și despre aceștia nice o știre la tisturile locului n'au făcut, unul ca acela precum or fi și privilegiurile din afară, în șasā săptămāni, sau șasā luni cu munca lucrului în robie să se pedēpsescā.

§. 32.

Slobod va fi fiește căruia aș duce cu sine în țară streinā, sau în Belgium, în țara Telienescā, în Brizcovia și în ținuturile Ssvabilor a Austrii, un celed ca acela, care în țară în lāuntru sau nāscut, fie batār acela îmbrăcat înliberie sau fără liberie, numai cāt despre aceia mai nainte de au făcut știre. Darā de cumpā drumariul pe un celed ca acēsta în cēlătoria sa îl va slobođi din slujba lui afară, sau îl va lāpāda, și acēsta ar cāpāta prilej de a fugire, trei sute de florinți să fie chitilēn a plăti pentru dēnsul. Însē detoria acēsta a domnilor ca să feleluēscā pentru celezii săi, la acele întēplări nu se pōte întinde, despre care ei mai nainte a sci nimica n'au putut.

§. 33.

Întēplāndu-se fugării, încă dōrā în cel mai de frunte Oraș sau Metropolie căruia-va ăinut, atuncia cāntarea aceștia în Guvernē rađēmā ērā la Orașele cele lalte, și prin sate Barmegie trebuie să cerce și să caute, însă totuș judecata despre acēsta mai nainte de a se isprāvi, pentru întārēirea, la Guvernē și de acia la înālțata curte să se trimitā.

(Va urma.)

ralismul României, mai ales în cele religioase. Inse ne face să dubităm în adevărul aserțiunii acesteia.

Aceste sunt „în nuce“ plângările patriotului magiar, pe lângă cari a comunicat date despre teritoriul locuit de ciangăi, și a amintit factorii cari susțin încă naționalitatea ciangăilor, limba magiară și datinele lor străbune; dintre acestia mai mult a scos la ivelă pe femeia, care nu vine în contact cu Românii și așa nici nu învață românește.

Nu scim, cum vine de compară conferențiarul pe emigranții ciangăi în statul național român cu Românii transilvăneni, popor autohton, așezat aici înainte de revărsarea potopului barbar, și cari cu încetul au fost despoiați de drepturile, ce astăzi mai cu tărie decât altădată le revindică. Comparăția aceasta nu poate nici decum avea loc și prin urmare și acușățiunile de șovinism român înspăimântător, procedere barbară și altele n'au alt scop decât a trage pe sfără pe cei neorientați, ceea ce în Ungaria e la ordinea zilei.

N. V.

Revista politică.

Ministrul unguresc de interne a adresat două ordinațiuni către comisiunile administrative din toate comitatele țării.

Prima ordinațiune dispune, ca, până în 31 Martiu, comisiunile administrative să asternă guvernului câte un proiect despre împărțirea cercurilor matriculare, precum și numirea și sediul acelor cercuri. Astfel de cercuri pot forma orașele fără excepțiune și comunele mari în cea mai mare parte. La gruparea comunelor mici în cercuri matriculare, trebuie să se aibă în vedere, ca comunele să fie cât se poate apropiate una de alta și de centru, ca populațiunea cercului să nu treacă peste 30.000 suflete, ca mai mult de 34 comune să nu se gupeze peste trebuință la un loc, ca cercurile notariale să aibă în vedere la împărțire, mai ales, ca să se grupeze la un loc astfel de comune, cari în privința comunicației să aibă legătură favorabilă cu centrul. Mai departe, ca centru sau sediu a cercurilor matriculare, să se aleagă comunele, cari au populațiune mai numerosă, decât celelalte.

A doua ordinațiune se referese la propunerea de conducători de matricule, și unde e de lipsă, de suplinitori. Ca conducători de matricule și suplinitori, în înțelesul legii se pot considera primarii comunali; unde centrul are și oficiu solgăbirăesc, acesta să fie propus ca conducător de matricule. Ministrul numesce suplinitori numai în acele cercuri, cari sunt foarte impopulate, sau în cari ocupația conducătorului de matricule face, ca adese ori să lipsescă din centru.

E neapărat de lipsă — dice mai departe ordinațiunea — ca conducătorul de matricule și suplinitoriul să scie limba magiară în vorbire și scriere.

În ce privește remunerațiile, ce le dă statul pentru aceste servicii, ministrul accentuează, că acele persoane, cari ocupă funcțiuni publice, nu vor primi remunerațiune, decât în cazul, când salariul lor este bagatel, ăr pe cei ce nu ocupă funcțiuni publice, fi va remunera conform legii.

* * *

„Neues Pester Journal“, care, încă face treburile partidului liberal se esprime despre acest partid astfel: Partidul liberal slăbit, isolat și avisat numai la propriile puteri, din nefericire ofere neste garanții de tot slabe pentru susținerea nealterată a bazei din 1867, și mai puțin densusul e capabil a rezolva singur problemele mari, pe cari le-am indicat. Măne deja poate să fie despărțit într-o mulțime de fracțiuni, cari toate vor cere anumite concesiuni pentru sprijinul pe care îl vor da guvernului. Ce e drept,

noi nu afirmăm, că acesta s'ar fi înțeles pentru că până acum parlamentarismul magiar a fost scutit de asemenea ecescențe. (?) Dacă însă avem în vedere numărul mare de șefi, cari există în sinul partidului și cari toți luptă pentru hegemonie, atunci ar fi desigur prea optimist de a nu conta cu eventualitatea aceasta.

* * *

Din cauza că în curând are să se începă din nou sesiunea parlamentului austriac a trebuit ca să se încheie mai curând sesiunea dietelor provinciale. Dietele din Galiția și Carintia și-au sfârșit activitatea încă în Sămbăta trecută. Dieta provincială din Galiția a desvoltat în sesiunea trecută o activitate rodnică, având în vedere cu deosebire interesele economice și școlare. Sesiunea dietei provinciale din Galiția a fost cea din urmă a actualului period legislativ, și încă în decursul dietei era îndreptată atențiunea generală asupra nouelor alegeri, cari vor avea loc la primăvară sau la vară. În dieta provincială din Voralberg proiectul pentru apărarea țerei va întâmpina mari greutăți. Majoritatea comisiei pentru apărarea țerei a respins trecerea la desbaterea specială asupra legii, și este întrebare ori de majoritatea dietei provinciale va lua altă hotărâre. Se dă cu socotela, că clericali din Voralberg de aceea s'au simțit supărați, pentru că ministrul pentru apărarea țerei ia trecut cu vederea și a pertractat numai cu subcomitetul dietei provinciale din Tirol. Deorece dieta provincială din Voralberg și în sesiunea trecută a jucat același rol, — în cas dacă va pune și acum pedeci proiectului pentru apărarea țerei prin ecstremistii din Bregein, nu rămâne alta de cât să se scrie noua alegere. Se dă cu socotela, că și dieta provincială din Görz va avea sorte disolvării, din cauza că slovenii vor împedea prin abținere ori ce activitate.

Scirile acestea s'au și împlinit.

* * *

Un corespondent vienez al ziarului rusesc „Mosk Viedomosti“ vorbind despre starea tristă a rușilor din Ungaria dice între altele:

Magiarii au luat rușilor din Ungaria totul: școala, biserica, literatura conștiința, limba, li au demoralizat preoțimea, inteligența și în fine și poporul. Europeanii n'au luat față cu indigenii din America astfel de măsuri, ca și cari le iau magiarii față cu rușii din Ungaria.

Frații noștri, rușii ungureni, sunt despărțiți de noi, și peste tot de lumea din afară. Sunt încungiurați de un mur chinez și îngropați de vii în patria lor. Lumea din afară a încetat de mult a și cnegeta la aceste cadavre vii. Ingropătorii sau părălăbii lor, magiarii, nici nu se mai îngrijesc să cadă o rață vie de lumină în acest imperiu al morților, nu se mai tem de nici o vorbă adevărată despre starea faptică a rușilor din Ungaria. Lumea esternă, cred ei, nu le mai dă atențiune și înaintea omenilor lor se mândresc cu aceea, cât de grabă au isprăvit-o cu rușii din Ungaria!

* * *

Foia rusă „Novosti“ scrie într-unul din numerii mai recentii următoarele:

Până acum împăratului Wilhelm i-se atribuiau intențiuni rășboinice, dar domnia lui din anii din urmă întâresce tot mai mult convingerea, că el dorește sincer pacea. Împăratul german evită cu îngrijire ori ce conflict și se nisuesce a slăbi acțiunile necesare, ce le-a luat tripla alianță. Întrăgă politica esteriură a lui Crispi a fost iubitoare de pace și tot acesta este și politica lui Hohenlohe.

După-ace presă apusună europeană a ventilat erăș cu totă obiectivitatea reînnoirea triplei alianțe și noi trebuie să vorbim despre acesta. Tripla alianță ar fi putut deveni periculoasă pentru

pacea europeană, dacă n'ar fi întem-pinat rezistență din partea Rusiei și Franciei. După restabilirea contrabalanței necesare, însă, ori ce nelini-scire a încetat.

„Novosti“ se ocupă apoi de de-clarățiunile foiei franceze „Matin“ și dice, că împăratul, în contradicere cu Bismark, nu numai că vede în pacea înarmată o înfricare față cu alte puteri, ci atribuie o mare însemnătate muncii pacifice a tuturor popoarelor europene. „Novosti“ mai adaugă, că pacea de acum este grozav de costisitoare pentru popore, apoi dă espresie dorinței, ca intențiunile de pace să se manifesteze și în fapte, și jertfele, cari s'au adus de dragul rășboiului, să fie scărite. Numai sub astfel de condițiuni se poate vorbi serios despre conlucrarea pacinică a tuturor popoarelor.

* * *

La episcopii catolici e obiceiul că în păsirii omit pastorale către credincioși. Șirul acestora de astădată la început episcopul baronul Horning din Vesperim. În pastorală această Horning îndemna pe catolici, ca să se ridice cu toții pentru apărarea catolicismului amenințat, — catolicii de aci înainte să nu mai voteze pentru dușmanii catolicismului. Dintr'un pasagiul la aceste pastorale transpiră ca avertisment ce densus face catolicilor, ca densus se nu se unescă cu naționalitățile, ci numai cu coreligionari de ai lor.

* * *

La primul vot dat în camera comunelor, din Anglia cabinetul d-lui Rosebery a obținut o majoritate de 12 voturi. Ministrul liberal numai dispune deci de majoritatea de 40 voturi, care o avea acum 3 ani și care la sfârșitul sesiunii precedente scăduse deja la 15 voturi. La 670 de membri ai camerei, 12 voturi sunt prea puțin pentru a putea apăra guvernul de pericolul unei deplăsări eventuale a câtorva voturi.

Sunt situațiuni — serie „Le Temps“ comentând infima majoritate a cabinetului engles — pe care publicul nu le pricepe de cât atunci când un fapt pozitiv scote la ivelă gravitatea lor. Astăzi nu există un singur alegător în tot regatul unit, care să nu pôtă măsura slăbiciunea guvernului și face calcule mai mult sau mai puțin coniecturose asupra șanselor duratei sale. Și trebuie adăugat că nu a fost o chestie de înaltă politică, care a adus guvernul aproape de prăpastie.

Era vorba de un amendament la răspunsul la adresa tronului, presintat de d. Jaffreys, un fel de amendament, în care camera trebuia să deplângă și suferințele agriculturii, și pe ale industriei textile și miseria muncitorilor fără lucru. Cum se vede, autorul acestui amendament ingenios își des-tăcuse larg plasa pentru a prinde pesci de toate soiurile, pentru a în-truni într'un vot de opoziție pe campioni intereselor rurale, ai intereselor manufacturiere și pe socialistii de nuanța d-lui Keir-Hardie. deputatul lucrător, fondatorul partidului independent al muncitorilor care și a făcut o specialitate din apărarea celor fără lucru.

Sir William Harcourt, leaderul ministerial, presimțise pericolul acestei manopere. La începutul ședinței el se grăbise să dea amicilor celor fără de lucru satisfacția — pôte platonice dar în orice cas suficientă pentru a'i de sarma — unei comisii de anchetă parlamentară. Nimeni nu și face iluzii mari asupra valorii practice a acestei concesiuni; de mult timp deja comisiiunile regale sau parlamentare, au trecut în Anglia în rândul sim-plelor expediente destinate a înlesni înmormântarea cuviincioasă a chestiilor incurcate.

Totuși Sir William Harcourt șcia ce face, pentru că procura ast-fel mai

multor deputați compromiși prin de-clarățiuni imprudente, un pretecest cin-stit pentru a se abține sau a vota con-tra amendamentului dlui Jaffreys. Și cu toate acestea liberalii nu au obținut decât o majoritate de 12 voturi. Ar fi ajuns deci ca 7 voturi să se deplase-se pentru ca o cameră, în care siegăză 670 de deputați, să pue ca-binetul în minoritate.

În fața acestei situațiuni „Le Temps“ se întreabă:

În ori-ce cas, ori care ar fi re-sultatul acestei lupte, cine va crede că un guvern espus unor astfel de accidente și în capul unei majorități atât de imfine, ar putea se întreprindă serios o revoluție constituțională, cum e aceea de a desbrăca camera Lordilor de prerogativa ei.

* * *

În Pojon s'a convocat zilele ace-tea o mare adunare, care s'a ținut în palatul primatului. Scopul acestei adu-nări a fost organizarea partidului po-poral în comitatul Pojon. La această adunare constitutivă a fost de față toți preoții din comitat precum și un număr considerabil de laici. Nainte de toate s'a cetit între aplause proga-mul partidului poporal central. La fine s'a primit programul și s'au con-stituit comitele pentru toate cercurile din comitat. President al partidului poporal comitatens s'a ales cu aclamațiune advocatul din Pojon Carol Olocska. În Privigy încă sa format un comitet pentru partidul poporal. Preotul de acolo Mihail Iuriss și pre-positul Bajnócz au condus adunările convocate. Toți preoții di prejur au eșit din casina din Privigy, și au mers din casă în casă, ca să câștige ade-renți pentru partidul poporal. Pregă-tirile acestea s'au făcut în mod atât de favorabil încât în curând se va convoca adunarea de constituire. În Ga-ram-Szt.-Benedek și în comune Kovács comitatul Bars s'a ținut săptămăna trecută o mare adunare poporală, în care încă s'a constituit un comitet al partidului poporal.

Noutăți.

Prelegere publică. Fiind domnișora Lucreția Popescu bolnavă, Duminecă în 17 l. c. n. va ține în locul prelegerii anunțate în nru trecut al foiei noastre, domnul Ilie Moga. învțător la școala reuniunii femeilor române din loc, în localul societății române de lectură, (strada Baier Nr. 1) la 4 și jum. ore d. a. a VII-a prelegere publică asupra temei: „Valea Sebeșului“ (descriere) la care inteligența română se invită cu totă onă ea.

* * *

Archiducele Albrecht, renumitul beliduce și unchiu al monarhului nostru, se află greu bolnav în Arco, (Tirol-sudic), așa, că cu privire la bătrânețele archiducelui, e temere de o catastrofă. Scirile mai nouș spun, că aprinderea plămânilor e în creștere și starea bolnavului e critică. Patul lui e încunjurat de familie și de medici. Maj. Sa e încunoscintat în mai multe rânduri pe di despre starea bolnavului.

* * *

Regele pentru țărani. Cetim în „Timpul“: Am spus mai zilele trecute că Maiestatea Sa regele, în părintesca Sa îngrijire pentru populațiunea rurală, a esprimat dlui Dr. I. Neagoe dorința de a introduce pe domeniile Coronei sistemul captorilor de pâne, care se înlesnescă țărănilor consumarea în locul mălaiului, a unei pâni bune și în același timp ieftine.

Ați suntem în stare de a anunța că grație zelului dlui Ioan Calinderu, care a cerut în această privință lămuriri dlui Dr. Neagoe, unul dintre cei mai adânci cunos-cători în ale pelagrei, dorința M. Sale e pe cale de împlinire.

Di Calinderu va lua în curând măsuri de a introduce pe domeniul Coronei Gher-ghița sistemul captorilor de pâne din străi-nătate, rămânând ca treptat să se estindă acest folositor și igienic sistem și pe alte domenii situate în pinaturile mai jôse ale țării.

* * *

Advocați români ca apărători ai slovacilor. Scim, că cu ocaziunea unei reprezentații teatrale slovace, ce se dăse în Breznobánya, mai mulți slovaci au fost trași în cercetare, pe cuvânt, că ar fi înscenat cu aceea ocaziune „demonstrațiuni anti-patriotice”. Folia slovacă „Narodnie Noviny” spune, că la procesul, ce va urma în cauza aceasta, vor figura ca apărători mai mulți advocați români și slovaci. Intre români, folia slovacă numără pe dñii advocați Dr. Fodor, Dr. Tripon, Dr. Ilea și Dr. Silviu Moldovan.

O bandă internațională de spărgători. În săptămânile din urmă diarele vieneze și budapeștane au fost pline de interesante amănunte asupra prinderii și operațiunilor unei bande internaționale de spărgători.

Compusă din omeni tineri și „inteligenți”, faimăsa bandă a operat aproape în toate orașele mari din Europa.

Interesant e, că aproape toți membrii bandei sunt fi ai peninsulei Balcanice și se numesc: Dimitri Papacosta, Pericles A. Affendakis, Mathias Sahlio, Panarithos (toți greci) și Vladimir Ristici (sârb), fost vice-consul al Sârbiei la Triest.

Bandă a fost descoperită la Budapesta unde de un timp încoco spargerile prăvăliilor erau la ordinea zilei. Cu privilegiul ultimei spargerii la Budapesta, poliției i-au părut suspexi doi tineri eleganți, cari cu câteva ore înainte se plimbau mereu pe trotuarul prăvăliei. Neavând motive neîndoielnice pentru a-i aresta, poliția le a luat numai semnalmentele și i-a urmărit.

Intr'aceea o damă a anunțat poliția că la dânsa a locuit un domn tânăr, foarte inteligent, care înse cu câteva luni mai înainte a plecat la München, unde i-a trimis felicitare de anul nou, ér după aceasta cu două zile l'a întâlnit în Budapesta, cu care privilegiu i-a spus că plecă la Triest, unde va locui de aici înainte. Numele lui este Dimitriu Papacosta. Descrierea acestui tânăr se potrivea de minune cu a unuiă dintre cei doi tineri în chestiune. Poliția, aflând că cuartierul lui Papacosta este Kertész utca nr. 43, i-a făcut o perchișiție și a aflat o mulțime de instrumente care se întrebuințază la spargerea lăcătelor; a aflat de asemenea vre-o 80 de chei false. Din scrisorile ce a aflat a dat de urma mai multor nume, dintre care poliției li s'au părut suspexi cu deosebire aceste două: Mathias Sahlio și Pericles A. Affendakis.

Pe acest din urmă l'a prins la postă, unde aștepta o epistolă „poste restante” pe numele său. Dela un birjar poliția a aflat apoi că Papacosta a luat trenul accelerat, care merge spre Budapesta. Poliția a aflat pe plecat în urma lui și au descoperit că el s'ar fi dat jos din tren la Szabadka. Și într'adevăr scoborîndu-se la Szabadka, l'au prins la hotelul „Arany bányá”. Pe al treilea, pe Mathias Sahlio, l'a arestat la cuartirul său din Vácikörút. E interesant că la toți trei s'au găsit o mulțime de mărci de postete de câte 20 și 10 fileri și chei false, pe cum și alte instrumente de spart. La Papacosta s'au mai aflat mai multe fotografii ale unor dame tinere.

El avea relațiuni cu femei din familii bune. În Viena s'a logodit cu fata unui mare comerciant.

În legătură cu acestea, diarele din Budapesta apunță că poliția din Triest a arestat pe un d Vladimir Ristici, fost vice-consul al Serbiei la Triest, pentru că s'a dovedit că a participat și dânsul la operațiunile bandei.

Scirea acesta este cu atât mai sensibilă, cu cât Ristici a luat o parte însemnată în viața politică a Sârbiei și principele Muntenegrului în semn de stimă l'a numit adjunct de onore.

Cercetările poliției din Budapesta au mai scos la ivelă că banda a operat și la Praga, Berlin, Viena, Hamburg, Roma, Constantinopol.

Operațiune. Episcopul sârbesc dela Timișoara, Nicanor Popovici, a fost silit să se supună la amputația piciorului stâng. Amputația, precum se depeșază din Timișoara, a succedat. Ea a fost îndeplinită de șeful spitalului de acolo, Dr. Bécsi Gedeon. In-

inte de amputație episcopul a fost împărțit cu sf. taine, apoi a fost narcotizat. Operația a durat 20 de minute. Popovici e în etate de 64 ani.

Abdicarea principelui Ferdinand. Din Belgradul Sârbiei vine scirea sensațională, că principele Ferdinand ar fi abdicat la tron și ar fi trecut în România. Scirile mai nouă anunță, că tot lucrul e o scornitură.

Resboiul iapano-chinez. „Köln. Ztg.” are scirea, că deorece chinezii și acum au zădărnici tractările de pace, iaponzii nu vor mai sta de vorbă cu ei până nu vor ocupa Pekingul. Conform raportului comandantului corpului al doilea de armată iaponeză, perderile iaponzilor au fost dela 29 Ianuarie până în 1 Februarie 380 morți și 219 răniți, ér a chinezilor 700 morți.

Mobilizare în Turcia. Din Constantinopol se scrie, că cea mai mare parte a rezervei armatei otomane este mobilizată. Mobilizarea aceasta a dat ansă la mai multe combinațiuni. Se dice, că Rusia a postat armata de alungul frontierei turcești, mai departe, că în Monastir sunt la ordinea zilei răscótele, în fine se susține, că cauza mobilizării rezervei otomane sunt scirile nelincitóre, ce vin din Macedonia.

Scirile oficióse își dau silință a desmînți aceste lucruri. Din Belgradul Sârbiei se telegrafază de altfel, că 5 regimente au primit ordin să fie mobilizate.

Preotul Kneip — profesor de universitate. Intre preotul Kneip și guvernul cantonului Freiburg (Elveția) s'au început pertractări, cari au de scop chemarea lui la universitatea de acolo, ca profesor de patologie și terapie. Kneip va organiza, ca decan, facultatea medicinală — se dice într'un diar vienez — și banii de lipsă pentru acesta se vor aduna pe cale de loterie. Până acuma e hotărît, ca facultatea să se deschidă la Pasci.

Superstiția prințului de Bismarck. O revistă germana destul de gravă ne spune că prințul de Bismarck, implacabilul om politic care pentru a guverna nu cunoșce decât două lucruri: „locul și sângele”, are cea mai mare venerațiune pentru numărul trei, care în occultism este simbolul vieții, numărul perfect și însemnăză „Dumnezeu” în toate religiunile.

Superstiția acesta curioasă se întemeiază de altminterlea pe motive destul de ciudate.

Principele de Bismarck a servit la trei stăpâni; a luptat în trei răscóite provocate de dânsul; a semnat trei tractate de pace; a arangiat întâlnirea celor trei împerați și a stabilit tripla alianță; în resboiul franco-german trei cai au fost uciși sub dânsul.

Armele familiei sale sunt o treflă însoțită de trei foi de stejar și devisa seculară a vidamilor de Halbestadt, mai târziu baroni, din care descinde, este: *in trinitate robur* (puterea în treime).

Tóte caricaturile, germane și străine îl reprezintă cu trei fire de păr pe cap; el are trei copii, Herbert, William și Maria.

A mai uitat ceva revista germană: prințul de Bismarck a făcut prinșonier pe Napoleon al treilea.

O întâmplare înfloritoare. Din Órda de jos se scrie „Gaz. Transilv.”:

Un cas înflorător s'a întâmplat Marti în 5 Februarie st. n. pe hotarul comunei Stragea, cercul Vințului de jos.

În ziua numită o furtună grozavă a băntuit toate ținuturile de pe aici; patru țărane române din comuna Berghin cu numele Ana Câmpean, Salomia Goția, Maria Rodean și Ana Vințian, în acea di, mergând către casă din Alba-Iulia unde au fost la tîrgul de săptămână, pe hotarul Străgii le-a apucat furtuna cea grozavă așa, că sernanele femei nu au fost în stare a merge mai departe, ci ai au cădút la pământ unde le-a acoperit zăpada.

Mai târziu tot pe-acolo au trecut doi sași din Berghin, pe cari nenorocitele femei i-au cunoscut, s'au rugat de ei plângend să nu le lase acolo, căci acolo pier; dacă însă nu vreau sau nu le pot duce acasă, i-au rugat, ca cel puțin sosiud în sat, să spună bărbăților lor, să vină după ele, căci cădend în zăpadă nu mai pot merge.

Acești doi sași, cu numele Johann Luster, de profesiune căltunar, și Johann Hauptkorn, au mers mai departe, ér ajungend în sat s'au culcat liniștiți, fără de a-le păsa, că patru suflete se prăpădesc în câmp.

În dimineața următoare (6 l. c.) esind primăria comunală din Berghin cu sâtenii ca să curețe drumul de zăpadă, au aflat toate patru femeile înghețate și mórte.

Două dintre ele s'au aflat ședend, una culcată la pământ cu mâna sub cap, ér Ana Vințianu, care a fost mai tineră între ele și care a fost în stare binecuvântată, după tăvălurile aflate în zăpadă, se presupune, că s'a chinuit mai mult, avend de-a espira din ea două suflete.

După nenorocitele femei au rămas preste tot 9 orfani, cari în totă viața lor vor blăstăma pe acești tirani, de a caror vortate diavolică și-au pierdut viața aceste femei.

Așa e prietinia străinului. Românii îi vor ține minte!

Necrolog. Primim următorul anunț: Subscrișii cu inima frântă de durere facem cunoscut cumcă scumpa noastră soție, mamă și fiică, *Rafira N. Șerban*, după grele suferințe, împărțită cu st. taine a încetat din viață dimineața la 6½ ore, în 13 Februarie n. a. c. în al 46-lea an al etății și al 31 lea al țericitei căsătorii.

Rămășițele pămâtesci ale scumpei defuncte se vor depune spre odihnă eternă Joi în 14 Februarie n. a. c. la 12 ore a. m. în cimitierul bisericeii gr.-cat. Voila, 13 Februarie n. 1895. Fie i țărina ușoră și memoria neuitată! N. Șerban, par. gr.-cat. ca soț; Dr. N. Șerban deput., Alexandru Șerban teolog. Roseta Șerban căs. Radeșiu, Ana Șerban căs. Visioli ca fi și fiice; Andrei Radeșiu, preot. Nicolae Visioli, preot ca gineri; Véd. Bucura Streza ca mamă; Véd. Ana Șerban ca sócră.

Hymen. Aneta Moga și Nicolae Roman, cl. abs. anunță serbarea cununiei lor ce se va ține Joi în 9 Februarie st. v. la 4 ore p. m. în biserica română gr. or. din Hêrtégani.

Invitare la producțiunea musicală-teatrală și petrecere cu joc ce o arangiază corul plugarilor vișteni în 5/17 Februarie a. c. la „Maier” în favorul înființandei „societăți de lectură” de aci. Începutul la 7 ore sêra. Program: 1. „Taci bărbate”, cor cu soli de I. Vidu executat de corul plugarilor. 2. „Tiganul împărat”, anec. de T. Speranță, executat de Victor Lazar, dirig. scol. 3. „Doină”, executat de corul elevilor. 4. „Șoldan vitêzul”, canțonetă comică de V. Alexandri, executată de corul Bancu inv. 5. „Moțul la drum”, cor cu solo de I. Vidu, executat de corul plugarilor. 6. „Sărăcie lucie”, comedie populară de I. Vulcan. După producțiune urmêză joc. Prețul intrării de persoană locul I. cr., parter 50 cr., de fam. 1 fl. 50 cr. Suprasolviri se primesc cu mulțamie și se vor cuita publice.

Bibliografie.

„Istoria împăratului Traian și a contemporanilor săi”, de Dr. Heinrich Francke.

Dr. Petru Brosteanu, cunoscutul scriitor al nostru a tradus în limba română importantul op istoric al Dr. Francke, la care publică următoarea invitare de pnumerațiune:

„Românii din Dacia traiană, cari se numesc cu predilecțiune și cu o mândrie nobilă „strănepoții lui Traian”, românii, descendenții vechilor legionari și veterani ai Romei antice, cari într'un restimp de 17 vécuri au devenit un popor latin de 12 milioane, nu posed încă până astăzi nici o istorie a divului lor creator, a împăratului Traian de eternă memorie!

„Ôre nu ni-se împune nouă ca o sfântă datorită, a ne îngriji, ca fiecare român să cunoșcă istoria și viața celui mai glorios și mai bun împărat roman, căruia poporul daco-roman țare mulțamiescă creațiunea sa națională pe acest pământ străbun?”

„Pe când poporele culte: italienii francesii, englesii, germanii etc. deja de mult posed o intrégă literatură despre epoca acestui mare împărat roman: ôre se nu fie sosit încă timpul, ca și noi românii, creațiunea monumentală a acestui mare impera-

tor, să ne apucăm cu o ôră mai înainte de lucru, ca să procurăm strănepoților lui o descriere a vieții și a faptelor sale glorioase, cari au dat primul impuls și a pus temeiul la nascerea națiuneii noastre?”

„Pêtruns de convingerea, că răspunsul la aceste întrebări nu pôte se fie de cât afirmativ, m'am resolat la edarea grandiosului op, al cărui titlu l'am pus în fruntea acestei invitări în buna speranță, că poporul român va apreția însemnătatea acestei întreprinderi literare, și nu va hesita a-mi înțindere generosul său sprigin într-o realizarea ei.

„Istoria împăratului Traian și a contemporanilor săi” va forma complet un op de 48 còle tipărite, pe hârtie fină, velin, și va apăre pentru înlesnirea procurării în fasciculi broșurați lunari de câte 4 còle, astfel, că se vor eda cu totul laolaltă 12 fasciculi în decurs de 12 luni.

„Prețul opului complet se socotesc cu a corone = fl. 4. — ér pentru România cu 12 lei de un exemplar, plătibii în rate cuatele anticipative de câte 2 corone = fl. 1. resp. 3 lei.

„Opul este împărțit în două părți principale: Partea primă cuprinde afacerile externe ale imperiului roman sub Traian. Viața și resbóitele lui Traian. Partea a doua conține afacerile interne ale imperiului roman.

„Istoria împăratului Traian și a contemporanilor săi” va forma un op destul de voluminos și interesant, și ca o adevărată sfântă scriptură a românismului, el va puté servi totodată și ca o decore pe ori și care masă de salon a fiecărui român cult și conștiu de însemnătatea acestui op. Îmi iau deci voia, de însemnătatea acestui op. Îmi iau deci mandatare a recerșii binevoitorul sprigin într-o edare a acestei op importante. Fasciculul I va apăre cu finea lui Martiu 1895. Pnumerațiunile se vor încheia cu finea lui Februarie 1895. Amintesc la acest loc, că „Istoria împăratului Traian și a contemporanilor săi” se va trimite numai acelor pnumerați, cari au solvit înainte costul pnumerațiunei cel puțin pe un cuartal. Pnumerațiunile se fac mai cu înlesnire prin mandatare postale la adresa: „P. Brosteanu, Timișoara, Fabrică, piața Coronii Nr. 17.” Domnii pnumerați sunt rugați a însemna pe couponul mandatului adresele lor corect și legibile. Timișoara, la 31 Ianuarie 1895. Cu distinsă stimă P. Brosteanu.

Din public. *)

Dare de sémă și mulțamită publică.

Cu ocaziunea sfințirii bisericeii gr.-ort. din Mogoș-Mămligani, sêvșșită în 18 Sept. 1894 prin P. O. D. Ioan Danciu protopresbiter în Ofenbaia, asistat de On. domni preoți: Avram Cioran paroch gr. ort. în Valea Lupșei, Simeon Ciorbea paroch gr. ort. în Ponor, Vasile Gan, paroch gr. ort. în Sălciava de sus, Clemente Pompuș paroch gr. ort. în Orăști, Vasile Băbăș paroch gr. ort. în Mogoș-Miclești, Aurel Boier paroch gr. ort. în Ciora, George Lazar paroch gr. ort. în Vidolm. Eufimie Frațilă paroch gr. ort. în Sălciava-Valea-Largă, au încurs contribuiri benevole, pentru acoperirea speselor reparării și sâșnșirii acestei sante bisericeii dela următorii domni: Parteniu Danciu director la banca „Albina” 10 fl., Dr. Laurențiu Pop adv. în Abrud 2 fl., Augustin Herman paroch gr. ort. în Văleni 1 fl. 20 cr., Nicolau Marian gendarm în Jidvei 1 fl., Nicolau Giurea mare proprietar de mine în B. Poni 1 fl. 20 cr., Ioan Cosma paroch gr. ort. în B. Muntari 1 fl., Nicolau Anca inv. în B. Muntari 60 cr., Săfăra Macaveiu inv. în B. Muntari 1 fl., Ioan Bucur executor 1 fl. Contribuiri benevole dela parochieni 218 fl. 50 cr. Preste tot au încurs suma de 237 fl. 50 cr. Cu repararea și sfințirea bisericeii s'a spesat 257 fl. Rămâne deci un deficit de 19 fl. 50 cr. v. a.

Subșșitul deci în numele comitetului parochial, viu și pe acesta cale cea mai ferbinte mulțamită și cele mai sincere urări, atât P. O. D. protopresb. și on. dñi preoți, cari au participat la sfințirea acestei bisericeii, cari cu această ocaziune au abșșit de diurne cât și marimoișși domni dăruitori, cari cu filerul lor au concurs, spre înfrumșșetarea și sfințirea casei Domnului.

Le doresc la toți ani mulți și fericiți spre a mai putea îndeplini astfel de fapte creșștinesci.

Vasile David,
par. gr.-ort.

*) Pentru cele publicate în rubrica acesta, redacțiunea nu e responsabilă. Red.

Suferințe de piept,

Tusa cum și toate bolile, catare de ale canalului de respirație, gât, plămâni, greutate de respirație, astma, flegmă, tusa măgărească, răgușelă, gâdilătură la gât, început de tuberculosă, se pot depărta mai bine și mai ușor cu întrebuintarea renumitului și după prescripția medicală preparat și recomandat **Ceaiul Sf. George**, pachetul à 50 cr. și **Praful Sf. George**, care aparține ceaiului, cutia à 20 cr. împreună cu prescripția întrebuintării. *Succesul se simte după câte-va zile.* Mai puțin de 2 pachete nu se trimit. [230] 8-12

La trimitere cu posta 20 cr. mai mult, pentru pachetare și espedat. Toate comanda sunt a se adresa direct la

St. Georgs-Apotheke,
Wien, V/2 Wimmergasse Nr. 33.

Să se trimită prețul înainte cu mandat postal.

Ori-ce tuse

precum ori și ce bôle de catarh de ale canalului de respirație, de gât, plămâni, apoi greutate de respirație, astma, flegmă, tusa măgărească, și ori-ce tuse, răgușală și gâdilătură în gât, început de tuberculosă, se pot depărta mai iute și mai ușor cu întrebuintarea renumitului și după prescripția medicală preparat **Ceaiul Sf. George**, pachetul à 50 cr., și **Praful Sf. George**, care aparține ceaiului, cutia à 20 cr. împreună cu prescripția întrebuintării medicale. *Succesul se simte după câte-va zile.* Mai puțin de 2 pachete nu se trimit. [236] 8-12

La trimitere cu posta 20 cr. mai mult, pentru pachetare și espedat. Toate comanda sunt a se adresa direct la

St. Georgs-Apotheke,
Wien, V/2 Wimmergasse Nr. 33.

„HUNEDÓRA“, însoțire de anticipațiune și credit în Deva.

Convocare.

Domnii participanți ai însoțirii de anticipațiune și credit „Hunedóra“ să invite în virtutea §§-lor 23 și 24 ai statutelor la a

X-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Deva Joi la 27 Februarie 1895 st. n. la 3 ore d. a. în localul însoțirii.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Alegerea unui președinte, a unui vice-președinte, precum și a doi secretari și doi scrutinători.
2. Raportul direcțiunii cu privire la activitatea consiliului administrativ și la starea casei însoțirii (bilanțul) pe anul 1894; raportul comisiunii de supraveghiere și hotărârea asupra profitului curat.
3. Statorirea bugetului pe anul 1895.
4. Alegerea directorului, vice-directorului, cassarului, comptabilului și a secretarului pe timp de 3 ani.
5. Alegerea membrilor în consiliul administrativ pe timp de 3 ani.
6. Alegerea comisiunii de supraveghiere pe timp de un an.
7. Eventuale propuneri (§. 29).

În lipsa membrilor recerși, — de preste jumătate a părților fundamentale — adunarea se va ține în înțelesul §-ului 25 din statute la 6 Martie a. c. tot la timpul și în localul indicat.

Domnii participanți pot lua parte sau în persoană, sau prin plenipotențiații lor, cari asemenea au să fie participanți fundamentali (§ 26); nime nu poate exercita însă mai multe de 20 voturi (§. 10)

În timpul încheierii bilanțului însoțirea a avut 319 părți fundamentale à 50 fl. 15 950 fl.

Din ședința consiliului administrativ al însoțirii „Hunedóra“ ținută în Deva la 30 Ianuarie 1895.

Alecsandru Moldovan m. p., vice-director.
Avram P. Păcurariu m. p., director.
Dr. Alecsandru Hosszu m. p., membru în direcțiune.

Contul bilanțului pe anul 1894.

Active:	fl. cr.	Pasive:	fl. cr.
1. Cassa în număr	1.601.42	1. Părți fundamentale	15.950.—
2. In cambii	127.328.—	2. Depuneri spre fructificare	79.814.04
3. In obligațiuni	1.089.—	3. Interese la depuneri	4.645.10
4. In mobilier; det. 5%	370.03	4. Fondul de rezervă	2.912.72
5. In anticipațiuni	853.50	5. Reescompt	24.000.—
6. Taxe de protest	8.38	6. Beneficii	255.—
		7. Inter. la părț. fund. neredicate	473.83
		8. Profit curat	3.199.64
	131.250.33		131.250.33

Contul profitului și perderilor pe anul 1894.

Spese:	fl. cr.	Venite:	fl. cr.
1. Interese la depuneri	4.830.86	1. Interesele de escompt	9.240.69
2. Interese de reescompt	1.743.30	2. Provisiuni	2.295.09
3. Remunerațiuni	1.580.—	3. Accidențe diverse	1.618.70
4. Spese diverse	416.45		
5. Contribuțiuni	919.24		
6. Timbru	69.52		
7. Taxe de prezență	176.—		
8. Chirie	200.—		
9. Deteriorarea mob. cu 5%	19.47		
10. Profit curat	3.199.64		
	13.154.48		13.154.48

Deva, la 31 Decembrie 1894.

Ioan Lazariciu m. p., cassar.
Alecsandru Moldovan m. p., vice-director.
Avram P. Păcurariu m. p., director.
Ioan Simionasiu m. p., comptabil.

Subsemnata comisiune de supraveghiere am examinat ambele conturi și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare ale însoțirii, ținute în bună regulă, le-am găsit în consonanță cu aceleași și esacte.

Deva, la 30 Ianuarie 1895.

[23] 1-1

Teofil Tulea m. p. **Nicolau Schocander m. p.** **Ioan Șerban m. p.**

Redactor responsabil **Silvestru Moldovan.**

Nr. 40.

[12] 3-3

Nr. 518/894

[18] 3-3

Publicațiune.

Petru Stanciu Tomii din Paloș, protopresbiteratul Cohalmului, fiind despărțit de pribigita lui muere Asinefta Petru Mon Dimitriu Băia din Paloș, prin setența Venerabilului Consistoriu archidiececan din 13 Decembrie anul 1894, Nr. 7489 B, acesta se aduce la cunoștință publică în sensul §-lui 124 din procedura matrimonială Cohalm, 15 Ianuarie 1895.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Cohalmului.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

EDICT.

Maria n. Alexe Lazar, gr. or. din Aciliu care a părăsit cu necredință pre legiuitul ei bărbat Ioan Muleș tot din Aciliu de 10 ani, fără a se ști unde se află și dacă mai trăește, conform rezoluțiunii consistoriale din 15 Novembre 1894 Nr. 7363 B. se provocă a se prezenta înaintea subsemnatului oficiu, căci la din contră procesul divorțial intentat asupra-i debărbatului ei se va pertracta și decide și în absența ei.

Seliște, 18 Ianuarie 1895.

Oficiul protopresb. gr. or. al Seliștei.
Dr. Nicolau Maier, protopop.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provădute cu adjuștări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un **clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu.** Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adjuștare de fer bătut, — ca și spre turnarea de **tôce de metal.** Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin. [17] 51-52

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

CRISĂ MARE!

New-York-ul și Londra nu au cruțat nici continentul european și o mare fabrică de argintării s'a simțit îndemnată a desface proviziunea sa întrăgă numai pe lângă o mică remunerațiune a puterilor de lucru. Cu executarea acestui mandat sunt înputerniciți eu. Espedez deci ori și cui obiectele următoare pe lângă simpla remunerație de **fl. 6.60** și anume:

- 6 cuțite fine cu tăis veritabil englez.
- 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată.
- 6 linguri de argint patent american.
- 12 lingurițe de argint patent american.
- 1 lingură mare pentru supă, de argint patent american.
- 1 lingură mare pentru lapte, de argint patent american.
- 2 pahare pentru ouă, de argint patent american.
- 6 tave Victoria englezești.
- 2 felinare frumoase de masă.
- 1 sită pentru ceai.
- 1 lopățiță pentru zahăr pisat.

44 de bucăți laolaltă numai **fl. 6.60.**

Toate acestea 44 de bucăți au costat mai înainte **fl. 40** și se pot căpăta acum pentru prețul minimal de **fl. 6.60.** Argintul patent american este un metal cu totul alb, care își păstrează colorea 25 de ani pe garanță. Ca dovada cea mai bună, că inseratul acesta nu e

nici o înșelăciune

mă oblig prin acestea în public, a retrimite banii tuturor cărora nu le convine marfa. Nimeni să nu lase deci privilegiul acesta admirabil și să-și procure splendida garnitură, care e cu deosebire acomodată ca

present de nuntă

precum și pentru toate gospodăriile mai bune.

Se capătă numai la

A. HIRSCHBERG,

agentură principală a fabricelor americane unite de argintărie patent Viena, II., Rembrandtstrasse 19, — Telefon Nr. 7114.

Espediția în provincie se face cu rambursă sau pe lângă anticiparea sumei.

Praful necesar de curățit 10 cr.

Verificabil numai cu marca înregistrată de alături (metal higienic).

Estras din scrisorile de recunoștință:

Vila-Lhota (Boemia), 7 Ianuar 1895. Cu obiectele comanda și sosite sunt foarte mulțumit. Sunt solide, frumoase și pe lângă aceea ieftine. **Friederic Popelka,** cooperat.
Vâlcele, 29 Decembrie 1894. Am comandat pe adresa Bodnár 41 bucăți cuțite, furculițe etc. le aflu foarte bune și Vă aduc mulțumitele mele. **Ioan Neubauer.**
Prebucă, 17 Decembrie 1894. Espedarea d-văstră prea reușită, carea ne-a mulțumit pe deplin a provocat cea mai mare senzațiune pentru valoarea ei și prețul bagatel. **A. Halvel.**
Bistrița-mare, lângă Koznau 3 Faur 1894. Trimit paralele pentru marfa livrată și sunt de deplin mulțumit. **Jacob Jelinck,** preot.
Izrajkod, 4 Decembrie 1894. Cu trimiterea foarte mulțumit, am recomandat-o la toți cunoscuții. **Helena Rogie.**
Debovice, 30 Decembrie 1894. Sunt foarte mulțumit cu marfa, te rog încă pentru o garnitură etc. **Ioan Vasiesko,** sergent de gendarm.

Editura și tiparul tipografiei archidiececane.